

„Reforma w pytaniach i odpowiedziach”

Spis treści

„Reforma w pytaniach i odpowiedziach”	3
1. Dlaczego wprowadzana jest reforma edukacji?	3
I. Dział: NAUCZYCIEL.....	4
1. Jakie kwalifikacje posiada nauczyciel po ukończeniu studiów magisterskich z biologii i studiów podyplomowych z przyrody?.....	4
2. Na czym polegają rozwiązania uelastyczniające realizację polityki kadrowej?.....	4
II. Dział: SIEĆ SZKÓŁ.....	6
1. Czy gmina może z dniem 1 września 2017r. zlikwidować szkołę podstawową bądź przekształcić ją w filię (np. I-III, ew. I-IV) nowej szkoły podstawowej, która powstać ma z przekształcenia gimnazjum?.....	6
2. Czy z mocy prawa szkołę podstawową należy najpierw przekształcić w szkołę ośmioklasową a dopiero w latach następnych np. od 1 września 2019 r. przekształcić w filię szkoły podstawowej powstałej z gimnazjum?.....	6
3. Czy można od 01.09.2017 r. przenieść klasę VII szkoły podstawowej do nowej szkoły podstawowej utworzonej z gimnazjum?	6
4. Czy będzie możliwe powierzenie obowiązków dyrektora 8-letniej szkoły podstawowej z oddziałami gimnazjalnymi, obecnemu dyrektorowi gimnazjum bez konkursu do 31.08.2019 r. w sytuacji gdy obecny dyrektor szkoły podstawowej ma zamiar z dniem 01.09.2017 r. przejść na emeryturę?.....	6
5. Czy jedna szkoła podstawowa może funkcjonować w kilku budynkach?	7
6. Czy jest możliwa stopniowa likwidacja gimnazjum bez łączenia go z inną szkołą lub jej przekształcenia w inną szkołę?.....	7
7. Czy może powstać zespół szkół złożony ze szkoły podstawowej i ponadpodstawowej?	7
8. Czy po przekształceniu gimnazjum sportowego w ośmioletnią szkołę podstawową sportową, będą kontynuowane szkolenia dla uczniów (np. ze strzelectwa), jeśli tak, w której klasie szkoły podstawowej?.....	7
9. Czy pięciolatek korzystający z wychowania przedszkolnego, na wniosek rodziców może rozpocząć naukę w szkole podstawowej w wieku lat 6 bez opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej?	7
III. Dział: SZKOLNICTWO PONADPODSTAWOWE I SPECJALNE.....	9
1. Jak ma wyglądać nabór do szkoły branżowej w zawodzie monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie, w którym obecnie wyodrębniono 3 kwalifikacje?	9
2. Czy będą zmiany w egzaminie maturalnym?	9
3. Dla uczniów z różnego rodzaju (w tym z niepełnosprawnością intelektualną) stworzona jest obecnie możliwość wydłużenia obowiązku szkolnego:	10
a. do 18 roku życia na poziomie szkoły podstawowej,	10
b. do 21 roku życia na poziomie gimnazjum,.....	10
c. do 24 roku życia na poziomie szkoły ponadgimnazjalnej.	10

Jak będzie się to kształtowało w nowym systemie reformy edukacji?.....	10
IV. Dział: PROGRAMY NAUCZANIA, EGZAMINY.	11
1. Jakie zmiany nastąpią w nauczaniu języków obcych nowożytnych?.....	11
2. Jakie egzaminy są na zakończenie szkoły podstawowej?	11

„Reforma w pytaniach i odpowiedziach”

1. Dlaczego wprowadzana jest reforma edukacji?

Niepokojąca jest diagnoza obecnego stanu kształcenia, szczególnie w liceach ogólnokształcących i szkołach zawodowych. Kluczowe okazuje się stworzenie spójnej

i drożnej struktury organizacji szkół oraz wydłużenie okresu kształcenia i wychowania

w jednej szkole, w tej samej grupie rówieśniczej. Konieczne jest także wspieranie działań na rzecz dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Liceum Ogólnokształcące w praktyce skrócone zostało do dwóch lat. Dodatkowo koncentracja godzin na wybranych 2–4 przedmiotach rozszerzonych spowodowała, że liceum utraciło charakter szkoły ogólnokształcącej. W klasie pierwszej liceum kontynuowana jest edukacja gimnazjalna, a kolejne 1,5 roku to kurs przygotowawczy do egzaminu maturalnego. Szkoły zawodowe, zwłaszcza zasadnicze, nie są atrakcyjne dla znacznej części młodzieży i pochodzi z nich najwięcej bezrobotnych absolwentów (ze stopą bezrobocia ponad 40 proc. w przypadku absolwentów szkół zasadniczych i ponad 30 proc. dla absolwentów technikum i szkół policealnych).

Niż demograficzny to istotne wyzwanie dla systemu edukacji. Liczba uczniów szkół podstawowych w roku 2016 jest mniejsza o 12 proc. (308 tys. uczniów) od tej z roku 2005. Tym samym, liczba uczniów gimnazjów od roku szkolnego 2005/2006 systematycznie spada, zmniejszając się o ok. 33 proc. w roku szkolnym 2016/2017. Jednakże, mimo tak dużego spadku, liczba gimnazjów wciąż rośnie. Bez pilnych zmian sytuacja ta doprowadziłaby do trudności z finansowaniem gimnazjów.

Ze względu na niż demograficzny w ostatnich latach szkoły łączone były w zespoły gimnazjów i szkół podstawowych. Działania te są niezgodne z założeniami reformy z 1999 r., które wskazywały gimnazja jako samodzielne szkoły. W myśl ówczesnych reformatorów samodzielnie funkcjonujące gimnazjum miało być metodą na wyrównanie szans edukacyjnych uczniów oraz podniesienie jakości nauczania. Gimnazja miały być również programowo związane ze szkołami ponadgimnazjalnymi, jako pierwszy stopień kształcenia średniego. Gimnazja pozostały w silnych związkach ze szkołą podstawową i zaczęły się do niej upodabniać (obecnie prawie 60 proc. gimnazjów nie osiąga początkowo zakładanej liczby uczniów). Wdrożenie nowego typu szkoły spotkało się z negatywną oceną znacznej części społeczeństwa. Niezrealizowanie założeń reformy oraz niezadowalająca diagnoza obecnego stanu liceów ogólnokształcących i szkół zawodowych stanowią podstawę proponowanej nowej struktury szkół, a także zmian w podstawach programowych. Dodatkowo niezwykle ważnym elementem wprowadzania zmian w systemie edukacji jest ratowanie potencjału polskiej edukacji. Szczególnie istotne staje się to w przypadku tzw. małych szkół, będących centrami edukacji kulturalnej. To w nich, w małych środowiskach, przebiega proces uczenia się przez całe życie. Więcej szczegółów znajduje się w uzasadnieniu projektu ustawy Prawo oświatowe [tutaj](#).

I. Dział: NAUCZYCIEL

1. Jakie kwalifikacje posiada nauczyciel po ukończeniu studiów magisterskich z biologii i studiów podyplomowych z przyrody?

Zgodnie z przyjętymi założeniami reformy systemu oświaty, przedmiot przyroda będzie realizowany w klasie czwartej 8-letniej szkoły podstawowej, natomiast przedmioty: biologia, geografia, chemia i fizyka pojawią się odpowiednio w klasach V-VIII szkoły podstawowej.

Szczegółowy rozkład realizacji tych przedmiotów w poszczególnych klasach zostanie wskazany w ramowych planach nauczania.

Nauczyciele, którzy mają kwalifikacje do nauczania:

- przyrody w 6-letniej szkole podstawowej nabyte w wyniku ukończenia studiów magisterskich, wyższych zawodowych, podyplomowych lub kursu kwalifikacyjnego w zakresie przyrody w 8-letniej szkole podstawowej będą mogli realizować przedmiot przyrodę w klasie IV,
- przyrody w 6-letniej szkole podstawowej nabyte w wyniku ukończenia studiów podyplomowych lub kursu kwalifikacyjnego w zakresie przyrody, a wcześniej ukończyli studia wyższe zawodowe nadające kwalifikacje do nauczania: biologii, geografii, chemii, lub fizyki w 8-letniej szkole podstawowej będą mogli uczyć takich przedmiotów jak: (odpowiednio) biologia, geografia, chemia i fizyka,
- przyrody w 6-letniej szkole podstawowej nabyte w wyniku ukończenia studiów podyplomowych lub kursu kwalifikacyjnego w zakresie przyrody, a wcześniej ukończyli studia magisterskie nadające kwalifikacje do nauczania: biologii, geografii, chemii lub fizyki będą mieć kwalifikacje do nauki: biologii, geografii, chemii i fizyki w 8-letniej szkole podstawowej i 4-letnim liceum ogólnokształcącym.

2. Na czym polegają rozwiązania uelastyczniające realizację polityki kadrowej?

Rozwiązania wspomagające w rozlokowaniu kadry w związku z nową siecią szkół (w okresie do 31 sierpnia 2019 roku):

- rozszerzenie możliwości przeniesienia nauczyciela zatrudnionego na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony (obecnie zapis dotyczy nauczycieli zatrudnionych przez mianowanie)
- możliwość nałożenia na nauczyciela - za jego zgodą obowiązku podjęcia pracy w innej szkole w celu uzupełnienia tygodniowego obowiązkowego wymiaru zajęć zatrudnionego w wymiarze niższym niż ½ obowiązkowego wymiaru zajęć (obecnie dotyczy nauczycieli zatrudnionych w wymiarze nie niższym niż ½)
- pozostawienie liczby uczniów przypadających na jeden etat psychologa, pedagoga lub logopedy w szkołach prowadzonych przez JST na poziomie nie wyższym niż w roku szkolnym 2016/2017
- nauczyciele gimnazjów prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego, zatrudnieni na podstawie mianowania lub umowy o pracę na czas nieokreślony (bez

względu na wymiar zatrudnienia), których dalsze zatrudnienie w roku szkolnym 2017/2018 lub 2018/2019 nie będzie możliwe ze względu na zmiany organizacyjne powodujące wygaszenie kształcenia w gimnazjum, zostaną przeniesieni w stan nieczynny z początkiem kolejnego roku szkolnego. W przypadku niewyrażenia przez nauczyciela zgody na przejście w stan nieczynny, stosunek pracy zostanie z nim rozwiązany z końcem roku szkolnego. W przypadku braku możliwości zatrudnienia w pełnym wymiarze, nauczyciel będzie mógł również wyrazić zgodę na ograniczenie zatrudnienia. Powyższe rozwiązania dotyczą również nauczycieli zatrudnionych w szkołach, w których prowadzone są klasy dotychczasowego gimnazjum. W przypadku podjęcia zatrudnienia w szkole przez nauczyciela pozostającego w stanie nieczynnym ustanie prawo do dalszego przebywania w stanie nieczynnym. Wraz z końcem roku szkolnego 2018/2019, z nauczycielami zatrudnionymi w gimnazjach, których dalsze zatrudnienie nie będzie możliwe ze względu na zmiany organizacyjne powodujące wygaszenie kształcenia w danym gimnazjum, zostanie rozwiązany stosunek pracy. Nauczyciele ci otrzymają odprawę z tego tytułu. Należy zaznaczyć, że urlop dla poratowania zdrowia dla nauczycieli zatrudnionych w ww. gimnazjum (w roku szkolnym 2018/2019) będzie mógł być udzielony na okres nie dłuższy niż do dnia 31 sierpnia 2019 r. – po tym terminie, bowiem nie będzie możliwości kontynuowania tego urlopu, z uwagi na wygaszenie kształcenia w tej szkole.

II. Dział: SIEĆ SZKÓŁ

- 1. Czy gmina może z dniem 1 września 2017r. zlikwidować szkołę podstawową bądź przekształcić ją w filię (np. I-III, ew. I-IV) nowej szkoły podstawowej, która powstać ma z przekształcenia gimnazjum?**

Gmina może zlikwidować szkołę z dniem 01 września 2017 r. na podstawie art.59 ustawy o systemie oświaty (art.89 ustawy Prawo oświatowe). W okresie przejściowym nie mogą powstawać filie. Szkoły Podstawowe 6 letnie stają się z mocy prawa szkołami 8-letnimi. Gimnazjum można przekształcić w Szkołę Podstawową- 8 letnią. Jeżeli chodzi o przekształcenie gimnazjum należy zastosować art.129 (Przepisy wprowadzające ustawę –Prawo oświatowe).

- 2. Czy z mocy prawa szkołę podstawową należy najpierw przekształcić w szkołę ośmioklasową a dopiero w latach następnych np. od 1 września 2019 r. przekształcić w filię szkoły podstawowej powstałej z gimnazjum?**

Tak. Zmiana struktury szkolnej pociąga za sobą konieczność wprowadzenia zmian w sieciach szkolnych, szczególnie w sieciach szkół podstawowych. Przepisy obecnie obowiązującej ustawy o systemie oświaty określają tryb likwidacji i przekształcenia szkoły publicznej oraz wprowadzania zmian w sieciach szkolnych. Zgodnie z tymi przepisami jednostka samorządu terytorialnego, która zamierza przekształcić szkoły, jest zobowiązana do:

- przeprowadzenia przekształcenia w odrębnym postępowaniu dla każdej ze szkół;
- podjęcia uchwały o zmianie sieci szkół.

- 3. Czy można od 01.09.2017 r. przenieść klasę VII szkoły podstawowej do nowej szkoły podstawowej utworzonej z gimnazjum?**

Tak, możemy zastosować takie rozwiązanie przenosząc klasę VII do innej placówki na terenie jednostki samorządowej. Zastosowanie mają tutaj przepisy: art.205 (Przepisy wprowadzające ustawę –Prawo oświatowe).

- 4. Czy będzie możliwe powierzenie obowiązków dyrektora 8-letniej szkoły podstawowej z oddziałami gimnazjalnymi, obecnemu dyrektorowi gimnazjum bez konkursu do 31.08.2019 r. w sytuacji gdy obecny dyrektor szkoły podstawowej ma zamiar z dniem 01.09.2017 r. przejść na emeryturę?**

Tak. Zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa Edukacji Narodowej mogą zostać przyjęte następujące rozwiązania:

- W sytuacji podjęcia przez organ prowadzący decyzji o przekształceniu polegającym na włączeniu gimnazjum do ośmioletniej szkoły podstawowej lub liceum ogólnokształcącego lub technikum lub branżowej szkoły I stopnia, szkołami tymi zarządzać będą dotychczasowi dyrektorzy w/w. szkół, natomiast dotychczasowi dyrektorzy gimnazjów z mocy prawa będą zajmowali stanowisko wicedyrektora, do końca okresu na jaki zostały powierzone im ww. stanowiska, z możliwością przedłużenia pełnienia tych funkcji do 31 sierpnia 2019 r.

- W sytuacji wygaszanych gimnazjów, dotychczasowi dyrektorzy gimnazjów będą pełnić swe obowiązki do końca okresu na jaki powierzono im powyższe stanowisko, nie dłużej jednak niż do 31 sierpnia 2019 r. W przypadku zakończenia ich kadencji przed dniem 31 sierpnia 2019 r., organ prowadzący będzie mógł przedłużyć powierzenie tego stanowiska ww. dyrektorom.
- Jeśli organ prowadzący nie podejmie decyzji o przedłużeniu kadencji dotychczasowemu dyrektorowi gimnazjum będzie mógł powierzyć pełnienie obowiązków dyrektora tego gimnazjum – wicedyrektorowi, a w gimnazjach w których nie ma wicedyrektora, nauczycielowi tego gimnazjum do zakończenia okresu wdrażania reformy.

5. Czy jedna szkoła podstawowa może funkcjonować w kilku budynkach?

Tak, chociaż na podstawie art. 206 ust.5 (Przepisy wprowadzające ustawę –Prawo oświatowe), organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego dąży, aby ośmioletnie szkoły podstawowe były szkołami:

- 1) o pełnej strukturze organizacyjnej;
- 2) funkcjonującymi w jednym budynku lub jego bliskiej lokalizacji.

6. Czy jest możliwa stopniowa likwidacja gimnazjum bez łączenia go z inną szkołą lub jej przekształcenia w inną szkołę?

Tak. Na rok szkolny 2017/2018 nie będzie prowadzona rekrutacja do klasy I gimnazjum, a w kolejnych latach zlikwidowane zostaną kolejne klasy dotychczasowego gimnazjum. Wariant stopniowego wygaszania klas gimnazjalnych aż do całkowitej likwidacji placówki (jako samodzielnej jednostki) jest możliwy.

7. Czy może powstać zespół szkół złożony ze szkoły podstawowej i ponadpodstawowej?

Tak. Będzie możliwe tworzenie zespołu szkół złożonego np. ze szkoły podstawowej i liceum ogólnokształcącego lub technikum.

8. Czy po przekształceniu gimnazjum sportowego w ośmioletnią szkołę podstawową sportową, będą kontynuowane szkolenia dla uczniów (np. ze strzelectwa), jeśli tak, w której klasie szkoły podstawowej?

Wypracowane programy, projekty, w tym szkolenia, będą kontynuowane. Porozumienia zawarte ze Szkolnym Związkiem Sportowym czy innymi organizacjami, będą jedynie modyfikowane, dostosowując regulamin do nowej struktury szkół.

9. Czy pięcioletek korzystający z wychowania przedszkolnego, na wniosek rodziców może rozpocząć naukę w szkole podstawowej w wieku lat 6 bez opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej?

Tak. Zgodnie z **Art.36.** Projektu ustawy Prawo oświatowe:

- a. Na wniosek rodziców naukę w szkole podstawowej może także rozpocząć dziecko, które w danym roku kalendarzowym kończy 6 lat.

- b.** Dyrektor szkoły podstawowej przyjmuje dziecko, o którym mowa w ust. 1, jeżeli dziecko:
- korzystało z wychowania przedszkolnego w roku szkolnym poprzedzającym rok szkolny, w którym ma rozpocząć naukę w szkole podstawowej, **albo**
 - posiada opinię o możliwości rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej, wydaną przez publiczną poradnię psychologiczno-pedagogiczną albo niepubliczną poradnię psychologiczno-pedagogiczną założoną zgodnie z art. 168 oraz zatrudniającą pracowników posiadających kwalifikacje określone dla pracowników publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych.

III. Dział: SZKOLNICTWO PONADPODSTAWOWE I SPECJALNE.

1. Jak ma wyglądać nabór do szkoły branżowej w zawodzie monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie, w którym obecnie wyodrębniono 3 kwalifikacje?

- 1 września 2017 r. dotychczasowa trzyletnia zasadnicza szkoła zawodowa przekształci się w trzyletnią branżową szkołę I stopnia;
- Na rok szkolny 2017/2018 nie będzie prowadzona rekrutacja do klas pierwszych trzyletnich zasadniczych szkół zawodowych, co oznacza, że z dniem 1 września 2017 r. nastąpi likwidacja klasy pierwszej zasadniczej szkoły zawodowej, a w następnych latach kolejnych klas;
- Od roku szkolnego 2017/2018 będzie prowadzona rekrutacja kandydatów do klasy pierwszej branżowej szkoły I stopnia;
- Na lata szkolne 2017/2018 – 2019/2020 do branżowej szkoły I stopnia będzie przeprowadzana rekrutacja absolwentów gimnazjum, od roku szkolnego 2019/2020 przeprowadzana będzie rekrutacja absolwentów ośmioletniej szkoły podstawowej;
- W roku szkolnym 2017/2018 kształcenie w branżowej szkole I stopnia będzie odbywało się w zawodach ustalonych dla przekształcanej zasadniczej szkoły zawodowej.

Dwustopniowa szkoła branżowa będzie realizowała kształcenie zawodowe; w ramach I stopnia zdobyć będzie można pierwszą kwalifikację zawodową, np. mechanika pojazdów samochodowych, w II stopniu - drugą kwalifikację, czyli np. technika pojazdów samochodowych.

2. Czy będą zmiany w egzaminie maturalnym?

Nowy egzamin maturalny będzie przeprowadzany od roku szkolnego 2022/2023 dla absolwentów 4-letniego liceum ogólnokształcącego, a od 2023/2024 dla absolwentów 5-letniego technikum.

- Podstawą przeprowadzania tego egzaminu będą wymagania określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego.
- Warunki i sposób przeprowadzania nowego egzaminu maturalnego zasadniczo nie będą odbiegały od dotychczas obowiązujących.

Zmiany w stosunku do obecnego stanu prawnego polegają na:

- wprowadzeniu progu zdawalności (na poziomie 30% możliwych do uzyskania punktów) z egzaminu maturalnego z jednego przedmiotu dodatkowego na poziomie rozszerzonym,
- umożliwieniu posiadaczom dyplomu, potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w zawodzie nauczonym na poziomie technika, otrzymania świadectwa dojrzałości przez zdanie egzaminu maturalnego z przedmiotów obowiązkowych,

- absolwenci branżowej szkoły II stopnia, posiadający dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe, począwszy od roku szkolnego 2021/2022 będą mogli uzyskać świadectwo dojrzałości przez zdanie egzaminu maturalnego z przedmiotów obowiązkowych, tj. bez konieczności, ale z możliwością zdawania egzaminu z co najmniej jednego przedmiotu dodatkowego,
 - wprowadzeniu dla absolwentów szkół lub oddziałów dwujęzycznych obowiązku przystąpienia do egzaminu maturalnego z przedmiotu dodatkowego w części pisemnej z języka obcego nowożytnego na poziomie dwujęzycznym.
- 3. Dla uczniów z różnego rodzaju (w tym z niepełnosprawnością intelektualną) stworzona jest obecnie możliwość wydłużenia obowiązku szkolnego:**
- a. do 18 roku życia na poziomie szkoły podstawowej,**
 - b. do 21 roku życia na poziomie gimnazjum,**
 - c. do 24 roku życia na poziomie szkoły ponadgimnazjalnej.**

Jak będzie się to kształtowało w nowym systemie reformy edukacji?

Przygotowywane jest nowe rozporządzenie, w myśl którego będzie zagwarantowane prawo dla ucznia z orzeczeniem o niepełnosprawności do nauki do 24 roku życia. Dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności intelektualnej w stopniu głębokim będą miały zagwarantowane prawo do zajęć rewalidacyjno-wychowawczych od 3 do 25 roku życia.

IV.Dział: PROGRAMY NAUCZANIA. EGZAMINY.

1. Jakie zmiany nastąpią w nauczaniu języków obcych nowożytnych?

Pierwszy język obcy tak jak dotychczas, będzie uczony od I klas szkoły podstawowej, drugi język obcy będzie wprowadzany w VII klasie szkoły podstawowej. Obowiązkowa będzie kontynuacja jednego z tych dwóch języków obcych w szkole ponadpodstawowej.

2. Jakie egzaminy są na zakończenie szkoły podstawowej?

- Od roku szkolnego 2018/2019 w ostatniej klasie 8-letniej szkoły podstawowej będzie przeprowadzany egzamin 8-klasisty.
- W latach szkolnych 2018/2019, 2019/2020, 2020/2021 egzamin 8-klasisty przeprowadzany będzie z języka polskiego, języka obcego nowożytnego i matematyki.
- Od roku szkolnego 2021/2022 z przedmiotów: język polski, matematyka, język obcy nowożytny oraz jeden z przedmiotów do wyboru spośród: biologii, chemii, fizyki, geografii, historii.
- Egzamin będzie przeprowadzany na podstawie wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla 8-letniej szkoły podstawowej
- Wyniki egzaminu będą przedstawiane w procentach i na skali centylowej.
- Przystąpienie do egzaminu będzie obowiązkowe, uzyskane wyniki nie będą miały wpływu na ukończenie szkoły, natomiast będą stanowić jedno z kryteriów rekrutacji do szkoły ponadpodstawowej.
- Zasady organizacji i przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty, dotyczące m.in. warunków zwalniania uczniów z obowiązku przystąpienia do egzaminu, dostosowania warunków i formy przeprowadzania egzaminu, możliwości wglądu do sprawdzonej i ocenionej pracy egzaminacyjnej, będą analogiczne do rozwiązań funkcjonujących na obecnie przeprowadzanym egzaminie gimnazjalnym.